DE OORLOG IN HET DUISTER

ROMAN VAN LUDWIG WOLFF

(Vervolg)

Met een gedwongen lachje antwoordde zij: „Niets, George, niets. Ik ben het niet vergeten: „een generaalsdochter weent niet.""

Maar zonder ophouden rolden haar de tranen uit de oogen.

Hij zei bekommerd: „Ja Hedwig!"

„Vergeef me, liefste, óók generaalsdochters moeten weenen als 't niet anders kan."

Zij droogde haar tranen.

„Natuurlijk, engel. Let maar niet op den onzin dien ik verkondig."

Zij herstelde zich en zeide doffer:

„Zoo, nu is 't weer goed. Een beetje huilen moet ik nu eenmaal tegenwoordig, dat is wel heel ongelukkig. Je zult je weldra moeten schamen naast mij te loopen!"

Hij beproefde te schertsen:

„De menschen die ons zien moeten denken: „nu, dat lijkt een vreeselijke bullebak te zijn.""

Zij lachte.

„Bekommer je niet over de menschen. Wat gaan die ons aan?"

„Wat wordt 't tegenwoordig al vroeg donker," merkte hij op.

„Ja, de avonden zijn al lang."

Hij nam haar hand en streelde die. „Ik ben blij, dat het al herfst is!"

Zij hield haar adem in.

„Voor ons beteekent dit de lente," vervolgde hij.

Hij vertelde van Oud-Heinersdorff en van de opgewekte grootmoeder, van de groote eetzaal en van de dichte bosschen.

Plotseling, geheel onverwachts, zeide hij:

„Wanneer zal onze bruiloft zijn?"

De Hietzinger kerk sloeg zes uur. Hedwig telde de slagen. Nu is het uit, dacht zij. Het uur is gekomen.

Haar oogen staarden strak in de schemergrauwe verte. Hij herhaalde zijn vraag.

„Laten wij even gaan zitten," zeide zij.

„Is 't niet wat koel, Hedwig?"

„Neen."

Zij zaten op een bank onder een grooten plataan die kraakte als een scheepsmast in den storm als de wind er door streek.

Zij vroeg zacht en deemoedig:

„Geloof je dat ik je liefheb, George, zooals een vrouw een man maar kan liefhebben?"

„Ik gelóóf 't," antwoordde hij zacht en wist tevens alles. Het liefste werd hem van het hart gerukt.

Zij greep zijn hand en fluisterde:

„Ik dank je, je maakt 't mij gemakkelijker."

Toen nam zij al haar wilskracht bijeen, overwon zwakte, onderdrukte haar opwellende tranen en dwong haar trillend hart om zich stil te houden.

„Wij kunnen thans niet trouwen."

Hij boog even 't hoofd, als om den slag gemakkelijker op te vangen.

Een verre, vreemde stem sprak met bittere vastberadenheid:

„Ik kan mijn vader nu niet verlaten, hij is alleen en ziek. Wanneer ik thans van hem wegga, zou dat zijn dood beteekenen. Ik kàn 't niet. Ik heb mij zelf onderzocht en gekweld in honderd angstige nachten, maar ik kan 't niet van mij afzetten. Ik heb, geloof ik, mijn vader niet meer lief; ik . . . haat hem misschien zelfs, maar ik kan toch niet zonder hem. Ik weet dat ik van nu af aan geen gelukkig uur meer hebben zal, dat ik mijn leven en mijn geluk vernietig, dat ik alles verlies wat ik te verliezen heb, maar toch kan ik niet anders."

Zij kreunde onder haar geweldige smart:

„Ik kan niet, George."

Nog dieper zonk zijn hoofd op zijn borst. Het was zoo vreemd. Hij hoorde de matrozen zingen, die ontkleed op het dek lagen en door den stillen nacht over de Adriatische zee gleden; hij hoorde de doffe stem van den ouden kapitein die een merkwaardig verhaal deed over een klein Maleisch meisje te Soerabaja; hij zag den melancholieken luitenant Wegscheider weer voor zich, die nu eenzaam in de schemering op het kleine fort Tre-Sassi stond en door twijfel verteerd naar de vergloeiende bergen staarde; hij zag koning Arthur van Engeland en den jongen soldaat die op den Iselberg uit een korte pijp rookte, terwijl de dorre bladeren ter aarde ruischten.

Nogeens fluisterde Hedwig Buschgart:

„Ik kan niet, George."

Haar oogen hingen in doodsangst aan zijn lippen, die over leven of dood moesten beslissen. Het was zoo verschrikkelijk stil in deze eindelooze seconde. De geheele wereld hield den adem in. Alle harten stonden stil. Treinen bleven stilstaan en de schepen stopten. Alle machines zwegen en alle vlaggen vielen slap neer. De geheele wereld luisterde.

Hij hief het hoofd op en zei eenvoudig:

„Wij zullen wachten, liefste."

De wereld ademde op; alle raderen zetten zich weer in beweging. Een plotselinge wind streek door den grooten plataan en rukte hem de bladeren af.

Hedwig zat nog stil op haar plaats en hield de handen gevouwen, als in een zalige onbewustheid.

„Hij wil wachten!" juichte haar hart.

„Wij hebben immers den tijd", zei hij, „wij zijn nog jong."

„Kan je mij vergeven?" vroeg zij.

Winter in het Haagsche Bosch. (foto G. Henny)

„Ik heb immers niets te vergeven, engel", antwoordde hij bedrukt. „Ik begrijp het zeer goed dat je je vader nu niet kunt verlaten. Het is nu eenmaal zoo. Ik draag van alles immers zelf de schuld. Ik kan er niets aan veranderen en ik kan er niets aan verbeteren, noch voor mij, noch voor jou."

„Zoo mag je niet spreken, lieveling."

„De hoofdzaak is dat je van mij blijft houden."

„Ik heb niemand dan jou!"

„Dan komt alles terecht, Hedwig. Je moet maar geduld met mij hebben en mij wat tijd laten. De dag komt zeker eenmaal dat ik vóór generaal Buschgart zal staan en hem dan, zonder schaamte, de hand kan reiken."

Hij stond op.

„Laten we gaan."

Ze stond gewillig op.

„Ik ben zoo gelukkig, George! Ik was zoo bang je te verliezen."

Hij beproefde een luchtigen toon aan te slaan:

„Dan had je bepaald een goede opinie over me!"

Zij zeide teeder:

„Je bent de liefste en beste mensch op de wereld."

Hij schertste:

„Als mijn grootmoeder je kon hooren dan lachte zij je bepaald uit."

„Dat geloof ik niet. Ze denkt zeker zoo als ik; ze zegt het je alleen maar niet openlijk."

„Nu, je zult haar wel leeren kennen."

Na een poos vervolgde hij bezorgd:

„En nu moet je een beetje om je zelf gaan denken. Je ziet er zoo bleek en zwak uit en dat gaat niet langer zoo. Je moet flink eten en wandelen en veel slapen."

Zij antwoordde vroolijk:

„O, nu komt alles in orde. Maak je niet bekommerd daarover. Ik voel nu geen zorgen meer."

„Die moet je ook niet hebben liefste!"

Zijn stem trilde van innigheid.

Met een verlicht hart nam zij van hem afscheid.

Nadat Hedwig hem verlaten had kreeg zijn gelaat een andere uitdrukking. Zijn voorhoofd versomberde en zijn wenkbrauwen fronsten zich, als wilden ze zware, wonderlijke gedachten bijeenhouden. Twee diepe groeven teekenden zich af van den neus naar de mondhoeken. Het gedruisch van de straat deed hem pijn en de blikken der menschen kwetsten hem.

Hij reed naar huis.

In zijn donkere kamer zat hij aan het open venster en staarde in den nacht. Luw en zwaar was de lucht, een bedorven reuk van verwelkt loof steeg omhoog, als van oude kransen op versche graven. Nu en dan drong muziek uit de koffiehuis-tuinen van het Prater tot in zijn kamer, brutale, dreunende koper-muziek. Die speelde straatdeunen, onvermoeibaar, den eenen na den anderen. De heele wereld was een straatdeun. Heinersdorff floot mee uit vertwijfeling. Dan greep hem de weerzin en hij sloot het raam.

Hij maakte licht en ging door de kamers loopen, urenlang, als een gevangen dier in een kooi. Wilde gedachten overvielen hem en vertrokken zijn gelaat. De beleediging, die generaal Buschgart hem had aangedaan laaide weer in hem op en vergiftigde zijn hart. Als een onuitwischbaar brandmerk gloeide het woord: „lafaard" hem op de wang. Geen liefde ter wereld was sterk genoeg om dien smaad te doen vergeten. Geen vrouw, niet de liefste en dierbaarste kon dit woord ongedaan maken, dat als een woekerend gezwel in zijn binnenste bleef zitten. Men was niet voor niets de kleinzoon van oude soldaten, die in het bosch van Heinersdorff onder de vlag van Kolin sliepen. Hij wenschte vol haat dat generaal Buschgart dood was. Maar de dood kwam nooit wanneer men hem smeekte en riep; ongevraagd en ongeroepen kwam hij wanneer 't gold wonden te slaan! Dat wist Heinersdorff zeer goed.

Langzamerhand werd hij rustiger. Zijn hart sloeg bedaarder en zijn gedachten rangschikten zich. Een plan moest er gemaakt, een besluit moest genomen worden, een uitweg gezocht; de dooden moesten hun dooden begraven, een nieuw leven moest opgebouwd worden. De oude slag was verloren, over de geheele linie, hopeloos, reddeloos. Het leven riep tot nieuwen strijd.

Het had geen zin voor hem naar Heinersdorff terug te keeren, de akkers te bebouwen, de schapen te weiden en berustend den dood van den generaal af te wachten. Menschen met zwakke harten stierven nooit, alleen die met sterke harten werden door den dood weggehaald. Het was geen tijd om de herdersfluit te blazen totdat zijn haren grijs geworden waren en zijn idealen geweken.

Men kon deelnemen aan de drijfjacht op Vidakovitch en hem in 't nauw jagen en vervolgen totdat hij neergelegd was.

Het was geen edel wild, dat de jacht loonde. Maar wellicht was er daarna kans weer genadiglijk in den generalen staf te worden opgenomen. Weliswaar met weinig voldoening!

Men kon ook ergens in de wijde wereld gaan vechten en roem veroveren door dapperheid te toonen. Steeds was er wel ergens strijd en vechtgelegenheid; op den Balkan, in Mexico, in Marokko; de bloedroode fakkel doofde nooit. Daarmee kon men echter zijn wapenschild niet schoon wasschen. Iedere arbeider die in de kolenschacht ging was een groote held. En de baronnen van Heinersdorff waren geen Zwitsers die hun zwaarden aan den meest biedende verkochten.

Voor vreemden staken zij geen vinger uit, doch voor het vaderland lieten zij gaarne hun bloed op de slagvelden stroomen.

In dezen somberen herfstnacht vond George von Heinersdorff den weg tot een nieuw leven niet. Hij moest zich tevredenstellen zijn dooden te begraven.

XV.

Hedwig Buschgart herstelde zich langzamerhand. Haar wangen kregen weer kleur, en haar oogen blikten onvervaard de toekomst tegemoet.

Heinersdorff verheugde zich telkens wanneer hij zijn